

ကဘဉ်မၤန့ၢ်ကသိၣ်ကသီ တၢ်မၤစၢၤ

ဖဲမ့ၢ်န့ၣ်, နွံကတၢ်မ့တမ့ၢ်ပ ဒိၣ်န့ၣ်သဘျ့အကတီၢ်ဒဲလဲၣ်

အီးစတြဲလယါကသိၣ်ကသီအကျါအကျဲအသ
န့ၣ်ကဲတၢ်လၢပန့ၢ်ပၢ် ဘဉ်အီၤကီလီၤ. ဖဲန့ၣ်မ့တ
မ့ၢ်န့ၣ်ဖိဖိဖိမ့ၢ်ဆိးက့အခါ, တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်
မ့ၢ်တၢ်ကဘဉ်လဲၤမၤန့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့တၢ်
မၤစၢၤဖဲလဲၣ်, အီးထီၣ်ဝဲအန့ၣ်ရံၣ်ဒီးကလၢၣ်ဘျီ
လၢၣ်စ့ၤထဲလဲၣ်န့ၣ်ကဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီသ့လီၤ. လံၣ်ကွဲး
တဘျီအံၤကမၤစၢၤန့ၣ်လၢကမၤလိအါထီၣ်ဘဉ်
ဃးလၢကဒီးန့ၣ်ဘဉ်ကသိၣ်ကသီတၢ်မၤစၢၤဖဲ
တုတၢ်မၤပျါဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်ရံၣ်အကတီၢ်တဖၣ်ဒဲ
လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘိးဘဉ်သ့ၣ်ညါလၢပုၤဃုလီၢ်အိၣ်ကဒုဖဲဘိးထီၣ်ရံၣ်အပူၤတဖၣ်အဂီၢ်-
န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘဉ်ကသိၣ်ကသီတၢ်ကူစါလၢအတလၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ၤဝဲတၢ်ဆါဟံၣ်
ဂ့ၢ်ဂီၤအူအဝဲကျါတဖၣ်အအိၣ်သ့ဝဲလီၤ. နမၤန့ၢ်ကသိၣ်ကသီတၢ် မၤစၢၤအဂၤ
ကသ့ဖဲလဲၣ်တခါန့ၣ်ဒီးသန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢဘိးစၢၤ အကလုာ်လၢန့ၣ်ဖိအီၤအဖီ
ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲတၢ်ဆါကတီၢ်လဲၤပူၤကွံာ်အသိး, နတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အ
တၢ်အိၣ်သးဆိတလဲအသးသ့လီၤ, အယိန့ၣ်ဝဲသးစ့ၤမၤလီၤတၢ်ဘဉ်ဒီးပုၤကွံာ်
ထွဲနတၢ်ဂ့ၢ်တဂၤလၢကဃုထီၣ်န့ၣ်တၢ်မၤန့ၢ်လၢနမၤန့ၢ်အီၤသ့အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ဆိးက့အခါကဘဉ်မၤတၢ်မၤန့ၢ်လဲၣ် န့ၣ်သိၣ်သရၣ်အကသိၣ်ဒီးကးတၢ်အသးလိ.

န့ၣ်မ့ၢ်ဆိးက့ဒီးလိၣ်ဘဉ်ကသိၣ်သရၣ်ဖဲမ့ၢ်န့ၣ်အကတီၢ်, ဖဲနွံကတၢ်မ့တမ့ၢ်ဖဲပဒိၣ်
န့ၣ်သဘျ့အခါန့ၣ်, န့ၣ်ကသိၣ်ကသီတၢ်မၤစၢၤလၢတလၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ၤလၢအဖီ
လဲၣ်အကျါတခါသ့ဝဲလီၤ.

- လၢတၢ်မၤစၢၤလၢလိတဲစိအပူၤ-**
- ကသိၣ်သရၣ်/သရၣ်မ့ၢ်ကွံာ်ပုၤဆါလၢအအိၣ်မၤစၢၤတၢ်လၢလိတဲစိအလီၤ
(Nurse on call) ဖဲ **1300 60 60 24** (ဖဲဘိးထီၣ်ရံၣ်အပူၤ)
 - GP ဖဲတၢ်မၤပျါအန့ၣ်ရံၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲအတၢ်မၤစၢၤ (healthdirect) ဖဲ
1800 022 222

- န့ၣ်မ့ၢ်လိၣ်ဘဉ်ကသိၣ်သရၣ်လၢကမၤဆူဟံၣ်န့ၣ်-**
- ဟံၣ်ကသိၣ်သရၣ် (Home Doctor) ဖဲ **13 74 25** (ဖဲဘိးထီၣ်ရံၣ်အပူၤ)

 **န့ၣ်မ့ၢ်တကတီၢ်အဲကလဲးကျိၣ်ဘဉ်န့ၣ်, ပုၤကတီၢ်ကျိးထံတၢ်လၢတလၢၣ်
ဘျီလၢၣ်စ့ၤဘဉ်မၤစၢၤန့ၣ်လၢကမၤဆဲးကျိးဒီးတၢ်မၤစၢၤကရၢတဖၣ်အံၤ
သ့ဝဲလီၤ.**

- STEP 1** ကိး TIS ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဖဲ **131 450** ဒီးဃုလၢကမၤန့ၢ်ပုၤကတီၢ်
ကျိးထံတၢ်တဂၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
- STEP 2** သံကွံာ်ဘဉ် TIS အပုၤကတီၢ်ကျိးထံတၢ်ဖိလၢကကိးတၢ်မၤစၢၤက
ရၢလၢန့ၣ်အဲဒီးကတီၢ်တၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဆါဟံၣ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤ

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲလၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူကသံၣ်ကသီတၢ်ဂီၢ်ကိတဖၣ်လၢလိၣ်ဝဲ တၢ်ကွၢ်အိၣ်တၢ်ညါယီ, ၆-

- နအိၣ်ဒီးတၢ်ကသီအတၢ်ဂီၢ်ကိတဖၣ်.
- နသ့ၣ်လီၤဒီးတပတုၣ်ဝဲဘၣ်.
- နယံကံၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ခိၣ်သၣ်ယံဘၣ်ဒိဝဲ.
- နသးနါပှ်ဆါဝဲ.

နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီအဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ်ကိးဘၣ် တၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်တီၣ်ပှၤဆါမ့ၢ်မ့ၢ်လဲၤဘၣ်ဆူဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤအဲၣ်ဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်အဘူးကတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤတဖၣ်ထီၣ်အိးထီၣ်ဝဲ- **ကိးန့ၢ်ဒီး- ကိးန့ၢ်ဒီးကိးန့ၢ်လီၤ.** ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်တဘၣ်နကဘၣ်အိၣ်ခိးဖးယံၣ်ဖဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူအလီၢ်ခီဖျိအဲၣ်သ့ၣ်ကွၢ်ထွဲဆိဝဲပှၤဆါလၢအဆိးကွဲးကတၢ်တဖၣ်, တမ့ၢ်လၢအဟဲတုၣ်ဆိရဲၣ်လီၤအသးအသိးန့ၣ်ဘၣ်.

ဖဲန့ၣ်လဲၤဆူဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤအခါ-

- လဲၤစိၣ်ယုၣ် န Medicare ကးဒီးန ဆူၣ်ချ့တၢ်ကွၢ်ထွဲကး မ့ၢ်အိၣ်ဝဲအခါတက့ၢ်.
- ယုဘၣ်ပှၤကတိၤကျိၤထီၣ်တၢ်တဖၣ်ဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အခါတက့ၢ်.
- သံကွၢ်ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတချုးနအိၣ်တၢ်အိတၢ်ဒီးအခါတက့ၢ်.

နီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်ဝဲ 000 တလၢၣ်ဘူၣ်လၢၣ်စ့ၤနီၣ်တဘျီဘၣ်လၢကကိးလၢလိၣ်စိတပျၢၣ်လၢလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်တီၣ်ပှၤဆါ

ကိးဘၣ် တၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်တီၣ်ပှၤဆါတခိၣ် ဖဲ 000 လၢကသံၣ်ကသီဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလၢလၢအဂီၢ်တက့ၢ်.

ကသံၣ်ကသီဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဖဲနမ့ၢ်တမ့ၢ်ပှၤတဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအနးအကျိၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအချ့ကတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တဘၣ်ကိးတၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်တီၣ်ပှၤဆါဖဲနမ့ၢ်-

- တလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအချ့အဂီၢ်.
- နလိၣ်ဘၣ်တၢ်လဲၤထီၣ်ကွၢ်လီၤဆူဆူၣ်ချ့တၢ်မၤစၢၤအလီၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၢ်ဖးသီလၢအတမ့ၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဘၣ်.
- နလဲၤဆူဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤလၢနနီၣ်ကစၢ်သ့ဝဲအခါ.

တၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်တီၣ်ပှၤဆါန့ၢ်တၢ်လၢၣ်ဘူၣ်လၢၣ်စ့ၤကအိၣ်ဝဲအဒိၣ်အခါသ့လီၤ.

လၢကီၢ်စိၣ်တနီၤအပူၤတၢ်ဆါဟံၣ်သိလ့ၣ်တီၣ်ပှၤဆါန့ၢ်တလၢၣ်ဘူၣ်လၢၣ်စ့ၤဝဲဘၣ်ဖဲန-

- Centrelink တၢ်ကွၢ်ထွဲဆူၣ်ချ့ကး.
- နအိၣ်ဒီးဖဲရှၢၤခါဖဲရှၢၣ်ကး.
- နမ့ၢ်ကီၢ်စိၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တီၣ်ပှၤဆါတၢ်မၤစၢၤကရၢဖိတဂၤ.
- နအိၣ်ဒီးနီၣ်ကစၢ်ဆူၣ်ချ့တၢ်အုၣ်ကီၢ်.

Medicare တလိးဝဲတၢ်ဆါဟံၣ်တီၣ်ပှၤဆါတၢ်လၢၣ်ဘူၣ်လၢၣ်စ့ၤန့ၣ်ဘၣ်.

ပအဲၣ်ဒီးတူၢ်လိၣ်ပၢ်ပနီၣ်လိၣ်လၢတၢ်ကွဲး 'Using health services in the ACT' လၢအဘၣ်ထံထွဲထီၣ်အိၣ်လၢ ACT ပဒိၣ်လၢအမၤစၢၤဒူး သ့ၣ်ညါလိၣ်လၢတၢ်ကွဲးလၢအကဲဘျုးအဲၣ်အဂီၢ်လီၤ.

